

L'OPINIÓ

Any V. Número 298
Preu: 10 centims

BARCELONA • Dimecres, 18 de maig 1932

LA TESI CENTRALISTA DE JOSE ORTEGA GASSET

Per a nosaltres, la part més essencial del discurs de José Ortega i Gasset, és la declaració concreta i terminant que el problema català no té solució possible. I no és certament perquè donem la nostra conformitat a aquesta tesi verament tràgica, ni a les premisses que porten l'eminent filòsof a conclusions que rebutgem en absolut, sinó perquè indiquen en forma perfectament clara una disposició d'esperit, un prejudici que falseja completament la visió del conjunt.

Ortega i Gasset, com tants d'altres polítics espanyols, considera un mal la diferenciació dels pobles, la varietat de fesomia de les nacionalitats, i partint d'aquest principi, és lògic que cerqui la manera de fer-les desaparèixer. En el fons, doncs, la seva tesi és la mateixa que la dels centralistes de la fusta de Rojo Villanova: la diferència està, només, en la manera de tractar la "malaltia". Un esperit afinat com el d'Ortega i Gasset, és natural que no sigui partidari de les mesures violentes, i per això cerca una fórmula, no per a resoldre la qüestió, car, acceptant el seu criteri, amb bona lògica no pot haver-hi altra solució que l'eliminació d'una de les dues parts en conflicte, sinó per fer-nos passadora una situació de fet creada per la història. I així confessà ingenuament el terror que el posseïa una matinada d'estiu, en discutir-se la Constitució, quan veié a punt d'acordar-se no-res menys que la Federació com a forma orgànica de la nova Espanya, i fou aleshores que es dirigí a la Cambra per defensar la sobirania única i indivisible, amb el mateix fervor que els jacobins del segle XVIII.

El nacionalisme, segons la seva teoria, és bo o dolent, no pels principis que l'informen, sinó segons l'extensió del territori en el qual es concretin les seves aspiracions. Que els espanyols no vulguin ésser francesos ni els italians austriacs o els portuguesos d'Anglaterra, és un sentiment molt just i humà; en canvi, és donar proves d'un esperit tancat, de manca de visió, de sentiments gregaris, el que catalans, bascos o gallecs no vulguin ésser castellans, i per a justificar la contradicció es continua jugant l'equívoc de confondre Castella i Espanya, principi fonamentalment separatista si de veres no es vol que un poble oprimeixi els altres; francament imperialista, és a dir, super-nacionalista, si la cultura, llengua, dret, etc., de Castella han de predominar sobre la resta de la Península.

Per aquests motius i per molts altres, no ens pot convèncer la teoria sostinguda pels senyors Sánchez Román i Ortega i Gasset, de la sobirania indivisible, teoria tan mancada de base, que els seus mateixos defensors la rebutgen quan se la vol estendre més enllà de les fronteres ac-

tuals, que, lluny d'ésser un principi universalista, ens porta fatalment a un nacionalisme més estret que el que pretenen atacar, car, impossibilita la unió dels pobles, que somniem els veritables internacionalistes, ja que les nacions existents mai no voldran formar part d'un organisme superior, si per entrar-hi han de renunciar a llur sobirania per a tot allò que al seu regíme intern es refereixi.

Per a nosaltres, les diferències ètniques i lingüístiques no constitueixen cap obstacle ni són un mal, sinó la resultant fatal de la naturalesa, que cal respectar si es vol fer obra verament humana, de la mateixa manera que les diferències individuals tampoc no ho són, perquè els homes puguin associar-se i complir millor tots els fins de la vida. La varietat no és mal senyal d'inferioritat per a cap poble, sinó fons inexhaustible d'iniciatives i d'activitats. Res de tan igual ni tan uniforme com una ramada de moltons, i aquesta uniformitat no els dona ni la capacitat necessària per a defensar-se de l'escomesa del llop.

Desig d'aïllar-se de la resta del món? Quan ha existit a Catalunya? Si a casa nostra ha estat precisament on totes les idees internacionalistes, fins les més utòpiques, han trobat el més franc acolliment! L'amor a la nostra llengua, per exemple, no ha impedit que l'esperanto tingüés entre nosaltres els més arditos defensors, ni l'afició sempre creixent a l'estudi d'altres llengües. Les organitzacions tant obreres com capitalistes, han mantingut un contacte constant, no solament amb les altres d'Espanya, sinó amb les de l'estranger, i els corrents científics, artístics i socials d'Europa han arribat sovint a la Península servint nosaltres de vehicle.

El que no ha volgut ni voldrà mai Catalunya, és deixar-se assimilar, absorbir, per cap altre poble, i per això la idea de la Federació és quelcom d'expontani, perquè agermana d'una manera perfecta les nostres ànsies universalistes, amb l'instint de la pròpia conservació, instint que la naturalesa ha donat per igual als individus i a les col·lectivitats vives. Només les individualitats febles poden conformar-se a desaparèixer, i no són certament amb elements d'aquesta mena com més formen els pobles ni els Estats forts. Per això també trobem senzilla la solució del problema català, en la qual no creu el Sr. Ortega i Gasset, perquè reconeixem a totes les agrupacions humanes el dret a la vida, perquè per a nosaltres els drets d'un poble, com els dels individus, acaben allà on comencen els drets d'un altre poble.

JOAN VENTOSA I ROIG

Manifestacions del diputat a Corts Sr. Lluhi i Vallescà

Ahir, ah matí, els periodistes coincidiren amb el senyor Lluhi Vallescà, al despatx del Conseller de Governació, i l'interrogaren respecte els debats parlamentaris de l'Estatut de Catalunya.

El senyor Lluhi manifestà el seu optimisme, fent notar la bona orientació dels debats, que culminarà amb el triomf de l'esperit liberal a la Cambra Constituent, com ha succeït en altres qüestions d'importància.

Declarà que creia innecessària la discussió de totalitat de l'Estatut, puix que no es fa més que teoritzar sobre la qüestió catalana. Els diputats catalans — afegí el senyor Lluhi — estem d'acord a jutjar la ineficàcia d'aquests discursos, i ho ferem notar oportunitat. Probablement demà o demà passat, s'aixecarà a parlar el senyor Azaña, el qual ho farà en nom dels diversos grups representats en l'actual Govern. Com sigui que tots tenen posada en el president una confiança il·limitada, s'evitarà d'aquesta manera que intervinguin pel seu compte els representants d'aquells grups, logrant únicament allargar el curs dels debats i per tant l'aprovació de l'Estatut.

Respecte Lerroux, manifestà que continuava essent un enigma i que no es podia assegurar si interviendria en la discussió de la totalitat. Quant a defensar el vot particular de la minoria catalana — digué el senyor Lluhi — que interviendria el senyor Xirau i ell.

A preguntes d'un repòrter manifestà la seva confiança en l'aprovació del vot particular, el qual és gairebé igual al text del dictamen, diferenciant-lo tan sols qüestions d'apreciació. Les més importants són, sens dubte, en la part de finances i en la d'ensenyament, i en el que fa referència a les limitacions d'intervenció fiscal als processos criminals i socials.

A la Cambra predomina el desig de satisfer les aspiracions autònòmiques del nostre poble, i per això — afegí el senyor Lluhi — és gairebé segur que es procurarà posar d'acord el dictamen i el vot particular, per tal que pugui ésser votat per la minoria catalana.

En el que respecta a la qüestió de l'ensenyament, la fórmula proposada, que segurament reeixirà, perquè expressa el sentir de la majoria del Parlament, és la de la Universitat única i bilingüe. El senyor Lluhi féu notar que això no significa cap perill per a la cultura catalana. Si s'opera una assimilació de la cultura castellana a la catalana, essent espontània i lliure, voldrà dir que aquella és superior a la nostra. El més important en aquest cas és que els millors professors, catalans o no, siguin els que donin l'ensenyament a la Universitat i altres organismes culturals. Ací nosaltres no venim a defensar la cultura catalanista, sinó la catalana, i entossudir-se a fer altra cosa no és més que retrocedir a un estat primari.

La conversa es perllongà en el terreny particular, i per això ens abstenim de ressenyar-la. Finalment el senyor Lluhi s'acomiadà amablement dels repòrters.

Ni anarquisme ni despotisme—diu Azaña

Madrid, 17. — El cap del Govern ha enviat una carta al "Daily Telegraph" en la qual diu, que és inexacta la intervenció publicada per l'esmentat periòdic, segons la qual el senyor Azaña, havia declarat que Espanya hauria d'alternar entre l'anarquisme i el despotisme. Acaba manifestant que, el que va escriure això, desconeix en absolut la realitat de la República espanyola.

EN L'EDICIO DE DIJOUS, "L'OPINIÓ" PUBLICARÀ EL REGLAMENT DEL PARTIT D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA.

EL PERILL GROC

INUKAI

El primer ministre japonès, assassinat per uns militars.

El Govern japonès encara no era, segons sembla, prou reaccionari. L'imperialisme japonès, que ha destruït un barri de Xang-Hai amb els seus habitants, que continuament provoca, a profit propi, l'anarquia a Manxúria, encara no era, segons sembla, prou brutal per als gustos del partit japonès militarista. La sèrie d'atemptats on ha trobat la mort el primer ministre Inukai, són el resultat d'aquest desplaçament limitat, però d'una intensitat tan feroc que pot fer trontollar el món.

La ment burgesa, en blasmar el terrorisme, solia esgarrijar-se pensant en la protesta acusadora dels desesperats. Ara pot contemplar a cor que vols el terrorisme blanc, que no té cap de les excuses de l'altre i té, en canvi, la brutalitat accentuada amb la marca de les passions més vils. En el terrorisme dels militaristes japonesos, pot contemplar l'activitat del terrorisme blanc més eficient, que pot esdevenir el més poderós de la terra.

Si la conspiració militar reïx al Japó, el famós perill groc esdevindrà verament un perill. El Japó absolutament en mans de les castes bèl·liques seria per al món un perill més gran que no fou l'Alemanya del Kaiser per a Europa. L'ambició, ja prou clarament mostrada, de controlar la Xina, esdevindria, amb el triomf del militarisme japonès, una força irresistible que llançaria el Japó contra la República xinesa per tal de dominar-la, disciplinar-la i servir-se'n per al triomf de la grogor del Sol i vent damunt la terra, una grogor d'una tal mena que, comparada amb ella, totes les nostres dictadures blanques serien somnis d'innocència.

Gairebé és segur que la tasca de dominar la Xina seria excessiva fins per a una casta tan eficient com la casta militar japonesa. Però recordem-nos almenys que en la seva oposició a l'ambició del Japó els patriotes xinesos treballen també per a nosaltres.

A. B.

L'ESTATUT, AL PARLAMENT

Segurament demà, Antoni Xirau interviendrà per explicar l'abast del vot particular dels catalans. — Sembla que el cap del govern resumirà els debats sobre la totalitat

UNA INFORMACIO FANTÀSTICA DE "EL IMPARCIAL"

Madrid, 17. — "El Imparcial" diu que ahir, ah matí, en una de les habitacions de l'Hotel Palace, es reuniren els senyors Companys, Abadal i altres diputats de l'Esquerra Catalana.

Això no tindria res de particular per estar en primer pla la discussió de l'Estatut, però a aquesta reunió se li ha de concedir una extraordinària importància per haver-hi concorregut el ministre de Finances, senyor Carner, el qual portava nombrosos papers del seu Departament, segurament per a discutir la part de Finances de l'Estatut.

...QUE DESMENTEIX LLUIS COMPANYS

Madrid, 17. — Preguntat el senyor Companys per un dels nostres companys sobre la informació que publica "El Imparcial" referent a una suposada reunió dels elements de la minoria catalana, amb el senyor Carner, per tal de tractar de la part de Finances de l'Estatut, la reunió dels quals afirma aquell periòdic que tingué lloc ahir, ha negat terminantment aquesta notícia.

— Jo era ahir — ha afegit — a Barcelona, i, per tant, no podia assistir a una reunió a Madrid. He arribat aquest matí. De totes maneres, si la reunió s'hagués efectuat o s'efectués, no tindria cap importància.

Li ha preguntat el nostre company que li han semblat els discursos dels senyors Campalans i Abadal, i ha dit que, en principi, li semblen bé.

Altrament, però, és contrari que prodiguin les interpellacions.

— Probablement — ha afegit — el dijous hi interviendrà el senyor Xirau per explicar l'abast del vot particular.

— S'ha dit — li ha indicat aquell

— que la discussió de l'Estatut estarà acabada a mitjans de juny.

El senyor Companys ha contestat:

— Em sembla poc temps. Cal tenir en compte que són dues sessions per setmana. Jo crec que més aviat acabarà la discussió a mitjans de juliol, o, tal vegada, a primers d'aquest mes.

— I la seva impressió, quina és?

— Molt bona.

AZANA RESUMIRÀ ELS DEBATS SOBRE LA TOTALITAT?

Madrid, 17. — Els periodistes han preguntat a cada ministre, així que anaven arribant al Congrés, si en el Consell d'avui havien tractat de l'Estatut.

Tots han contestat que res no havien tractat d'aquesta qüestió ni en en els anteriors.

Al ministre del Treball se li ha preguntat si era cert que el senyor Azaña resumiria l'opinió de les diferents fraccions polítiques que componen la majoria del Govern en l'assumpte de l'Estatut català, en lloc de fer-ho per separat els caps de les minories.

El senyor Largo Caballero, sense respondre afirmativament, no ha negat aquesta possibilitat.

El senyor Abad Conde, el qual formava part del grup, ha dit que possiblement el dijous parlarà el senyor Lerroux.

DECLARACIONS DE LUIS BELLO

Madrid, 17. — El senyor Bello ha manifestat als periodistes als passadissos del Congrés, que fins el dijous ah matí no es tornarà a reunir la Comissió d'Estatuts.

En preguntar-li si coneixia les manifestacions del senyor Domingo, a París, segons les quals no s'aprovaria el projecte d'Estatut, ni el dictamen, ni el vot particular dels senyors Xirau i Lluhi, sinó un altre projecte, ha contestat:

— Aquí hi ha les Corts i elles decidiran lliurement.

ELS ESPANTA-CRIATURES

— Jo ja m'he fet massa gran i a vosaltres les molles se us rovellan...